

Dragoş Lucian RĂDULESCU

INSTITUȚII DE DREPTUL AFACERILOR

Ediție revăzută și adăugită

DRAGOȘ LUCIAN RĂDULESCU

**INSTITUȚII DE
DREPTUL
AFACERILOR**

Ediție revăzută și adăugită

UNIVERSUL ACADEMIC

EDITURA UNIVERSITARĂ

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

Editurii Universul Academic

Nicio parte din acest volum și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse sau transmise, sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiare, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului.

Ediție publicată de **Editura Universul Academic**

Copyright © 2021

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RĂDULESCU, DRAGOȘ LUCIAN

Instituții de dreptul afacerilor / Dragoș Lucian Rădulescu.

- Ed. rev. și adăug.. - Bârlad: Universul Academic; București:

Editura Universitară, 2021

ISBN 978-606-9062-55-5

ISBN 978-606-28-1247-8

CUPRINS

Capitolul 1. PROFESIONIȘTII PERSOANE FIZICE	9
1.1. Calitatea de profesionist a persoanei fizice	9
1.2. Excepții de la aplicarea legii comerciale	13
1.3. Aspecte privind bunurile afectate desfășurării afacerilor	16
1.4. Grupurile de interes economic	22
1.4.1. Drepturile și obligațiile membrilor	27
1.4.2. Dizolvarea, lichidarea, fuziunea, divizarea, precum și insolvența grupului de interes economic	29
CAPITOLUL 2. SOCIETĂȚILE COMERCIALE	32
2.1. Aspecte generale	32
2.2. Principii aplicabile.....	33
2.3. Clasificarea societăților comerciale.....	34
2.4. Contractul de societate	39
2.5. Elementele specifice contractului de societate comercială.....	45
2.6. Rolul actelor constitutive.....	49
2.7. Cuprinsul contractului de societate.....	54
2.8. Statutul societății	56
2.9. Forme de contracte de societate.....	56
<i>Contractul de societate în nume colectiv</i>	56
<i>Contractul societății în comandită pe acțiuni</i>	58
<i>Contractul de societate cu răspundere limitată</i>	59
2.10. Participarea soților în societățile comerciale.....	60
2.11. Efectele contractului de societate comercială.....	60
2.12. Încetarea contractului de societate.....	62
2.13. Personalitatea juridică	64
CAPITOLUL 3. TIPURI DE SOCIETĂȚILOR COMERCIALE	69
3.1. Societatea în nume colectiv.....	69
3.2. Societatea în comandită simplă.....	73

3.3. Societatea pe acțiuni.....	78
<i>Titlurile de credit emise de societate</i>	81
<i>Voința socială</i>	84
<i>Administrarea societății pe acțiuni</i>	87
<i>Controlul actelor de administrare</i>	94
3.4. Societatea în comandită pe acțiuni	97
3.5. Societatea cu răspundere limitată.....	98
CAPITOLUL 4. MODIFICAREA SOCIETĂȚILOR COMERCIALE	104
4.1. Aspecte generale	104
4.2. Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale.....	110
4.3. Insolvența societăților comerciale	114
4.3.1. <i>Faza reorganizării</i>	115
4.3.2. <i>Falimentul</i>	120
4.3.3. <i>Participanții la procedura insolvenței</i>	125
4.3.4. <i>Cererile introductive ale procedurii insolvenței</i>	130
4.3.5. <i>Efectul insolvenței asupra profesioniștilor</i>	131
4.3.6. <i>Dispozițiile codului penal referitoare la persoana juridică</i>	133
CAPITOLUL 5. OBLIGAȚIILE PROFESIONIȘTILOR	135
5.1. Aspecte generale	135
5.2. Concurența neloială	139
5.3. Dreptul anti-monopol	140
5.4. Faptele de concurență neloială.....	150
5.5. Plata obligațiilor fiscale	153
CAPITOLUL 6. CONTRACTE DIN CIRCUITUL DE AFACERI	160
6.1. Contractul de vânzare	160
6.1.1. <i>Reglementări specifice unor tipuri de vânzări</i>	162
6.1.2. <i>Obligațiile părților</i>	164
6.2. Contractul de mandat.....	167
6.3. Contractul de comision.....	170
6.4. Contractul de agenție	173
6.5. Contractul de consignație	175
6.6. Contractul de Know-how	179
6.7. Contractul de franciză.....	182
6.8. Contractul de report	184

6.9. Contractul de cont curent.....	186
6.10. Contractul de factoring	188
6.11. Contractul de consulting	190
6.12. Contractul de transport	199
6.13. Contractul de garanție reală mobilă.....	201
6.14. Contractul de depozit	204
6.15. Contractul de leasing	206
6.15.1. <i>Principalele forme ale leasing-ului</i>	208
6.15.2. <i>Efectele contractului de leasing</i>	216
CAPITOLUL 7. TITLURILE DE CREDIT	218
7.1. Aspecte generale	218
7.2. Cambia și biletul la ordin	221
7.2.1. <i>Transmiterea cambiei</i>	226
7.2.2. <i>Valorificarea drepturilor cambiale</i>	230
7.3. Cecul.....	232
CAPITOLUL 8. PROCEDURI DE STINGERE A LITIGIILOR	
COMERCIALE	234
8.1. Probele admise în afaceri	234
8.2. Medierea.....	237
8.3. Arbitrajul.....	241
8.4. Aspecte privind procedura executării silite	245
8.5. Aspecte vizând raporturile juridice de muncă. Instituția discriminării	249
Bibliografie	256

CAPITOLUL 1

PROFESIONIȘTII PERSOANE FIZICE

1.1. CALITATEA DE PROFESIONIST A PERSOANEI FIZICE

Conform art.3 din Codul civil, vor fi considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere, ca activitate organizată de producere, administrare sau înstrăinare de bunuri sau prestare de servicii.

Calitatea de profesionist, conferă persoanei fizice atribute și statut juridic diferit față de cel al neprofesioniștilor. Putem constata că raportat la aceste aspecte legea comercială instituie anumite obligații specifice, respectiv:

- înmatricularea în registrul comerțului;
- radierea din registrul comerțului la încetarea activității comerciale;
- ținerea registrelor comerciale;
- respectarea unui regim al concurenței loiale;
- aplicarea asupra actelor profesioniștilor a unor reguli derogatorii de la regimul actelor civile, ceea ce produce efecte juridice specifice, de genul solidarității codebitorilor, curgerii de drept a dobânzilor în cazul datoriilor comerciale în bani, neacordarea termenului de grație la executarea obligațiilor comerciale, interdicția retractului litigios, utilizarea oricăror mijloace de probă în litigiile comerciale;
- posibilitatea participării în cadrul unor forme asociative, de tipul camerelor de comerț și industrie;
- plata impozitului pe profit.

Din punct de vedere al obligațiilor necesare dobândirii calității de profesionist, persoana fizică trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții:

- săvârșirea unor fapte de esență comercială.
  - trebuie îndeplinită și condiția necesară ca modalitatea de săvârșire să presupună existența unei profesiuni;
  - săvârșirea actelor de comerț să fie efectivă, atât direct, cât și prin intermediar, chiar dacă înregistrarea în Registrul comerțului a fost realizată;
  - respectarea moralei și a bunelor moravuri.
- săvârșirea faptelor de natură comercială să se substituie unei profesiuni considerate obișnuite, în condițiile în care a realizare accidentală a acestora nu poate conferi calitatea de profesionist a respectivei persoane care le-a realizat¹;
- săvârșirea activităților comerciale trebuie să se realizeze în nume propriu, pe riscul persoanei fizice, fiind astfel exclusă condiția unui prepus al unui profesionist, care neavând riscul de pierdere nu poate obține această calitate.
- existența capacității juridice cerută de lege, respectiv a capacității depline de exercițiu.
- obținerea autorizării atunci când legea o impune, în condițiile în care activitățile comerciale realizate de persoanele fizice trebuie să se fundamenteze pe autorizațiile eliberate de autoritățile publice, ceea ce va permite asumarea anumitor atribute specifice.

Ca urmare, dobândirea calității de profesionist presupune realizarea de fapte de esență comercială, în mod succesiv și în nume propriu, în

---

¹ Succesiunea unor astfel de fapte este necesară în caracterizarea unui profesionist, în sens de ritmicitate a acestora, chiar și în prezența a mai multor profesiuni realizate de aceeași persoană. Profesiunea nu trebuie obligatoriu să fie unică, un avocat putând fi și acționar într-o societate comercială.

condițiile în care orice persoane fizice², se pot implica în activități aducătoare de profit, fie în modalitatea³ individuală de persoane fizice autorizate, fie sub forma unor întreprinderi individuale sau întreprinderi familiale.

În ceea ce privește modalitatea de realizare a activităților comerciale după înregistrare, persoanele fizice autorizate⁴ au dreptul de a colabora cu orice persoane fizice sau juridice, inclusiv cu alte persoane fizice autorizate sau cu titulari sau reprezentanți ai unor întreprinderi individuale.

Persoana fizică autorizată nu are însă dreptul să încheie contracte de muncă o alte persoane în scopul desfășurării proprii sale activități comerciale. După înregistrare, încetarea activității, urmată de radierea din registrul comerțului se va prin exprimarea voinței sau ca efect al decesului persoanei autorizate.

Întreprinzătorul persoană fizică titular⁵ al unei întreprinderi individuale devine profesionist din momentul înregistrării în Registrul comerțului, însă întreprinderea nu dobândește personalitate juridică. În ceea ce privește răspunderea pentru prejudiciile aduse terților în afaceri, obligațiile întreprinderii vor fi acoperite de către persoana fizică titulară cu patrimoniul de afectatiune. În condițiile în care patrimoniul de afectatiune nu este suficient, întreg patrimoniul disponibil va fi utilizat, iar în cazul inexistenței lichidităților întreprinderea aflată în insolvență va fi supusă procedurii simplificate.

Spre deosebire de persoana fizică autorizată, întreprinderea individuală poate angaja și alte persoane, încheind cu acestea contract individual de muncă în scopul desfășurării de activităților comerciale. Încetarea activității întreprinderii individuale, urmată de radierea din

---

² Cetățeni români sau ai unui alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European.

³ Orice activitate de natură comercială trebuie să fie inițial autorizată și ulterior înregistrată la Registrul comerțului.

⁴ Ordonanța de urgență nr.44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale.

⁵ Idem.

registruul comerțului a întreprinzătorului persoană fizică, va avea ca fundament voința titularului sau decesul acestuia.

Întreprinderea familială, pe de altă parte, este constituită din doi sau mai mulți membri ai aceleiași familii, aceștia putând să fie simultan PFA, titulari ai întreprinderilor individuale sau chiar salariați ai altor persoane. Totuși, întreprinderea nu poate angaja cu contract individual de muncă terți, în scopul realizării propriei sale activități comerciale. Reprezentarea în exterior a întreprinderii familiale va fi realizată prin intermediul unui membru numit în acest sens, cu acordul tuturor celorlalți membrii. Reprezentantul are dreptul de a iniția colaborări cu alte persoane fizice sau juridice în scopul realizării obiectului de activitate al întreprinderii, respectiv în desfășurarea activităților economice specifice.

Ca și în cazul întreprinderii individuale, în actul de constituire, membrii pot stabili un patrimoniu de afecțiuni, precum și cotele de participare a acestora. Membrii devin profesioniști persoane fizice din momentul înregistrării întreprinderii în registruul comerțului.

Răspunderea pentru prejudiciile aduse terților în afaceri va fi realizată prin intermediul patrimoniului de afecțiuni, iar dacă acesta nu este suficient, cu întreg patrimoniul. În sens contrar, membrii întreprinderii familiale răspund solidar și indivizibil pentru datoriile contractate, dispoziția asupra bunurilor afectate întreprinderii fiind realizată numai cu acordul majorității simple a acestora și cu acordul proprietarului.

Încetarea activității întreprinderii conduce la radierea din registruul comerțului atunci când peste jumătate dintre membrii au decedat, se retrag sau decid în acest sens.

Există și ipoteza⁶ în care persoanele fizice dobândesc calitatea de profesionist chiar dacă nu s-au înscris în registruul comerțului, dacă efectuează fapte de esență comercială. În acest sens, încetarea calității de profesionist al persoanei fizice are loc atunci când aceasta a încetat cu caracter definitiv de a mai săvârși fapte comerciale.

---

⁶ Se consideră că înscrierea în registruul comerțului fără realizarea directă sau indirectă de fapte comerciale nu ar conduce în mod automat la dobândirea calității de profesionist.

1.2. EXCEPȚII DE LA APLICAREA LEGII COMERCIALE

Putem aprecia că, legea comercială se aplică inclusiv părții pentru care un act nu este comercial, având acest atribut numai pentru cealaltă parte a raportului juridic. De asemenea, nu se aplică legislația comercială neprofioniștilor în raporturile juridice dintre ei, dar și în situațiile de excepție.

Putem aprecia astfel că, legile comerciale interesează raporturile juridice în care una dintre părți este profesionist⁷, fără ca efectul aplicării să influențeze statutul juridic al celuilalt⁸ participant pentru care actul nu are caracter⁹ comercial.

Într-un sens asemănător, persoanele fizice care execută profesii liberale, de genul medicilor, arhitecților, avocaților¹⁰, notarilor etc., nu au calitatea de profesioniști, în condițiile în care obiectul activității lor constă în punerea la dispoziția persoanelor a unor cunoștințe de specialitate.

Același regim juridic este întâlnit în cazul producătorilor agricoli, aceștia neavând obligația înmatriculării în registrul comerțului, vânzarea produselor obținute de pe terenurile proprii neconducând la obținerea calității de profesionist.

În cazul prepușilor sau comișilor, auxiliari ai comercianților, implicarea în activitatea comercială prin încheierea de acte juridice de esență comercială, în general ca salariați, nu le conferă calitatea de profesioniști, comparative cu agenții comerciali ce realizează astfel de fapte pe riscul lor.

---

⁷ Prin aceasta neprofioniștilor participant la raportul în cauză nu obține calitatea de profesionist.

⁸ Cazul obligației de plată a coproprietarilor în cazul deținerii unei imobile ce a fost reparat de un profesionist, care devine divizibilă, solidară conform legislației comerciale, situația neextinsă automat și la neprofioniștii din acest raport.

⁹ Există opinia conform căreia, meseriașii care realizează ca persoane fizice servicii cu materialele clienților, participă la acte de natură civilă, însă dacă achiziționează în nume propriu respectivele materiale pentru a confecționa un produs, în scop de profit, obțin calitatea de profesionist. În aceste condiții, pentru o astfel de categorie profesională nu s-ar impune existența obligației de înmatriculare la registrul comerțului.

¹⁰ În acest caz, onorariul primit nu poate fi considerat profit, similar profesioniștilor ce urmăresc un asemenea scop.

Nici administratorii societăților comerciale nu devin profesioniști prin aceasta, calitatea fiind atribuită doar societății în cauză. În acest sens, răspunderea nelimitată și solidară a asociaților din societățile în nume colectiv sau comanditaților din cele în comandită simplă nu determină obținerea calității de profesioniști.

Pe de altă parte, asociațiile și fundațiile nu dețin calitatea de profesioniști, în condițiile în care acestea nu desfășoară activități în scop de profit, obiectul lor fiind legat de binefacere.

Obținerea calității de profesionist este limitată inclusiv de regimul unor incapacități, incompatibilități sau interdicții, unele dintre acestea emise în scopul protejării anumitor persoane de riscurile pe care activitatea comercială le presupune.

În acest sens, obținerea calității de profesionist în cazul persoanei fizice se va raporta la existența deplinei capacități civile de exercițiu, legată de împlinirea vârstei de 18 ani. Limitarea se extinde și la cazul minorei căsătorite la 16 ani cu dispensă, care deși dobândește anticipat o capacitate deplină de exercițiu, aceasta privește numai actele civile necesare căsătoriei, nu poate dobândi și capacitatea de profesionist.

În Ordonanța de urgență nr.44/2008³ se stipulează faptul că, obținerea calității de profesionist în cazul persoanelor fizice care solicită autorizarea pentru desfășurarea de activități economice, dar și pentru reprezentantul unei întreprinderi familiale poate avea loc la împlinirea vârstei de 18 ani. În cazul membrilor întreprinderii familiale, obținerea calității de profesionist se realizează la împlinirea vârstei de 16 ani.

Cazul interzisului judecătoresc este diferit, acesta neobținând calitatea de profesionist, în condițiile în care din cauza debilității mintale nu are conștiința propriilor fapte, fiind astfel în imposibilitatea acceptării riscului activității comerciale.

Nu au capacitate de a deveni profesionist persoana pusă sub interdicție, nu și cea pusă sub curatelă, interzisul neputând nici începe și nici continua un comerț, din lipsă de discernământ. Astfel, spre deosebire de cazul minorului căruia i se permite posibilitatea continuării unui

comerț moștenit sub administrarea reprezentantului legal, interzisul nu are acest drept, măsura vizând protejarea unui interes public.

Nu aceeași este interpretarea în cazul curatelei, această instituție juridică vizând imposibilitatea de administrare a bunurilor din cauza bătrâneții persoanei în cauză, a bolii sau infirmității. Curatela nu presupune inexistența discernământului propriilor fapte, ceea ce nu atrage o incapacitate de a obține calitatea de profesionist sau de a continua un comerț.

În concluzie, în accepțiunea legii, minorii sau interzișii judecătorești nu pot obține calitatea de profesionist, dintr-o cauză diferită față de cea a interzișilor judecătorești. Astfel, în primul caz limitarea este raportată la riscul activității comerciale, deși minorii chiar dacă nu pot începe un comerț îl pot continua dacă l-au obținut prin moștenire, prin intermediul unui reprezentant major numit administrator.

În ceea ce privește aspectul incompatibilității⁴, realizarea faptelor de natură comercială nu este permisă cu raportare la exercitarea anumitor funcții și profesii. Practic, caracterul speculativ al activităților comerciale conduce la incompatibilitatea¹¹ de profesiile ce implică interese generale ale societății. În acest sens, magistrații, funcționarii publici, ofițerii, diplomații, parlamentarii, avocații sau alți prestatori de profesii liberale nu pot fi în același timp și profesioniști, sancțiunea încălcării acestor limitări fiind de natură disciplinară, operând de regulă destituirea din funcție a persoanei culpabile.

Pe de altă parte, protejarea intereselor terților implicați în raporturile juridice comerciale, conduce la obținerea calității de profesionist cu respectarea normelor de legalitate și moralitate. În acest sens, putem avea în vedere aplicarea sancțiunilor penale complementare, decăderea din drepturi influențând realizarea activităților comerciale. De exemplu, în cazul persoanelor fizice care doresc să devină persoane fizice autorizate sau întreprinderi familiale, va fi necesară inexistența unor condamnări penale pentru infracțiuni economice sau de fals.

---

¹¹ Incompatibilitatea nu exclude însă total posibilitatea de obținere a calității de profesionist, persoana având un drept de opțiune în acest sens.

Interdicțiile, vizează la rândul lor protecția intereselor generale ale societății, fiind excluse din obiectul de activitate al societăților comerciale activitățile ce reprezintă monopol de stat. Chiar și părțile¹² pot introduce în contracte clauze cu valoare de interdicții cu raportare la activitatea comercială, cum ar fi clauza de distribuție exclusivă a mărfurilor pe un anumit teritoriu.

Posibilitatea desfășurării faptelor de natură comercială ca persoane fizice autorizate este raportată la necesitatea eliberării unei autorizații administrative în acest sens de către primar, prin acest act juridic fiind evaluată capacitatea profesională a respectivelor persoane, aspect regăsit inclusiv în cazul unor societăți comerciale ce au ca obiect anumite activități ce necesită o formă de autorizare.

1.3. ASPECTE PRIVIND BUNURILE AFECTATE DESFĂȘURĂRII AFACERILOR

Bunul reprezintă o valoare economică, prin intermediul căruia persoanele fizice sau juridice pot participa în circuitul de afaceri. În acest sens, patrimonial unui profesionist poate conține bunuri mobile, prin natura lor, prin determinarea legii sau prin anticipație sau imobile.

Spre deosebire de mobilele prin natura lor, care se pot transporta atât prin intervenția unei forțe străine, cât și prin ele însele, cele prin determinarea legii, respectiv acțiuni, obligațiuni, privesc drepturile reale sau de creanță asupra mobilelor, iar mobilele prin anticipație sunt bunurile imobile prin natura lor, dar care primesc o nouă calitate pentru viitor, cum ar fi fructele neculese încă.

Bunurile imobile se împart în imobile prin natura lor, prin obiectul la care se aplică sau prin destinație, primele fiind reprezentate de fonduri de pământ, clădiri, recoltele prinse de rădăcini etc., cele obiectul la care se aplică vizând drepturi de uzufruct sau acțiunea de revendicare, iar ultimele

---

¹² Angheni Smaranda, Volonciu Magda, Stoica Camelia, *Drept comercial*, Ed. Universitară, București, 2003.

fiind mobile prin natura lor, accesorii unui imobil, de exemplu utilajele montate într-un spațiu de producție.

Pe de altă parte, bunurile individual determinate au caracter de unicitate, iar cele determinate generic conțin caracteristicile unei specii, fiind individualizate prin numărare, cântărire etc. Bunurile fungibile pot fi înlocuite unele cu altele fără să denatureze obligația, iar cele consumptibile nu-și păstrează substanța prin întrebuițare. Bunurile frugifere produc fructe cu păstrarea substanței lor, de exemplu chiriile imobilelor, iar cele divizibile pot fi împărțite fără a influența modul lor de afectare.

Bunurile accesorii sunt utilizate în mod complementar bunurilor principale, ce au o utilitate independent, cele corporale au o existență fizică palpabilă, iar cele incorporale au o existență virtuală, de exemplu drepturile de autor. Bunurile sesizabile pot fi urmărite în cadrul procedurii de executare silită, iar cele aflate în circuitul civil pot face obiectul actelor juridice.

Ca urmare, profesionistul poate utiliza un ansamblu de bunuri mobile și imobile, corporale și incorporale, în scopul desfășurării activităților de afaceri și obținerii profitului.

Cu privire la operațiunile privind bunurile unui profesionist, destinate realizării de afaceri, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că operațiunile comerciale vor fi supuse regimului comercial¹³ și nu al celui civil.

Afectarea bunurilor mobile și imobile activităților de afaceri depășește noțiunea de patrimoniu, întreprindere, magazin sau clientele, în condițiile în care de exemplu patrimoniul conține totalitatea drepturilor și obligațiilor profesionistului cu valoare economică, iar întreprinderea elemente fără legătură comercială, de tipul elementelor umane.

Bunurile mobile sunt reprezentate de materii prime, materiale, mărfuri etc., rezultate din activitatea comercială. Fiind elemente ale

---

¹³ Titularul poate înstrăina imobilul și separat de fondul de comerț, dobânditorul ulterior al fondului neputându-l exploata decât dacă anterior a beneficiat de un contract de închiriere în formă autentică sau sub semnătură privată cu dată certă, care va fi respectat și de noul proprietar. Însă urmărirea silită a bunurilor imobile care fac parte din fond se va face în conformitate cu reglementările legale privitoare la executarea silită imobiliară și nu mobilă. Fiind considerat bun mobil incorporal el va exista atât timp cât va fi exploatat, iar fiind un bun unitar va păstra individualitatea proprie a elementelor sale componente (firma, emblema etc.).

fondului de comerț, toate actele juridice cu referire la acestea implică și bunurile mobile corporale.

Bunurile imobile sunt cele folosite de profesionist pentru desfășurarea activității sale de tipul clădirilor necesare producției sau birourilor etc. Cu toate că actele privitoare la vânzarea imobilelor sunt de natură civilă, atunci când acestea sunt cuprinse în fondul de comerț ele devin acte de comerț.

În ceea ce privește elemente incorporale necesare profesionistului pentru derularea activităților de afaceri, menționăm:

- firma;
- emblema;
- clientela;
- vadul comercial;
- drepturi de proprietate industrială;
- dreptul de autor.

Firma, conform Legii nr.26/1990 privind registrul comerțului, conține numele sau denumirea sub care un profesionist își exercită comerțul și sub care semnează, fiind un atribut de identificare al acestuia.

Conținutul firmei cuprinde:

- pentru profesionistul persoană fizică, numele acestuia scris în întregime, adică numele și prenumele sau numele și inițiala prenumelui acestuia;
- în cazul asociației familiale firma este formată din numele inițiatorului asociației, urmat de mențiunea „asociație familială”;
- pentru SNC firma se compune din numele a cel puțin unuia dintre asociați, cu mențiunea „societate în nume colectiv”, scrisă în întregime;
- pentru SCS se compune din numele a cel puțin unuia dintre asociații comanditați, urmată de mențiunea „societate în comandită simplă”;
- în cazul SA și SCA cuprinde o denumire proprie, însoțită de mențiunea „societate pe acțiuni sau SA” sau „societate în comandită pe acțiuni”;

- pentru SRL va cuprinde o denumire proprie, la care se poate adăuga, după caz numele unuia sau a mai multor asociați, urmate de mențiunea „societate cu răspundere limitată sau prescurtat SRL”.

În cazul SNC și al SCS dacă numele unei persoane străine de societate figurează cu acceptul său în firmă acesta devine obligat nelimitat și solidar pentru obligațiile societății. Același efect îl are și prezența numelui asociatului comanditar în firma societății în comandită, el devenind obligat ca un asociat comanditat.

Caracterele firmei sunt reprezentate de următoarele elemente:

- constituie un atribut de identificare al profesionistului, putând fi originală sau derivată. Atunci când este dobândită, în cazul SNC, SCS și al asociațiilor familiale trebuie menționată și calitatea de succesori;
- noutatea, conform căreia orice firmă trebuie să se deosebească de celelalte existente. Dacă două firme sunt asemănătoare uneia dintre ele i se va adăuga o mențiune care să o deosebească;
- liceitatea, conform căreia nicio firmă nu va cuprinde o denumire utilizată de comercianții din sectorul public;
- disponibilitatea, semnifică obligația verificării firmelor înainte înțocmirii actelor constitutive de către Biroul Unic, cele ce produc confuzie fiind refuzate de la înscriere. Odată înscrise profesionistul dobândește dreptul de folosință exclusivă asupra firmei;
- obligativitatea, conform căreia prezența firmei este obligatorie pentru comercianți;
- folosirea limbii române pentru scrierea firmei, cu toate că legea nu interzice expres prezența limbii străine.

Referitor la transmiterea firmei ca element al fondului de comerț aceasta se poate face numai odată cu fondul, la înstrăinarea acestuia dobânditorii continuând comerțul sub aceeași firmă numai cu acceptul proprietarului anterior sau al succesorilor lui. Firma va fi în mod obligatoriu menționată¹⁴ pe toate documentele ce provin de la profesionistul respectiv.

---

¹⁴ Legea 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.

Apărarea firmei se realizează de către titularul ei prin folosirea următoarelor procedee juridice:

- acțiunea în contrafacere sau uzurpare;
- acțiunea în concurență neloială;
- acțiunea în daune materiale sau morale.

Emblema este semnul sau denumirea care deosebește un profesionist de altul de același gen sau o întreprindere de alta de același gen. Ca și firma emblema reprezintă un atribut de identificare, prin intermediul unui semn sau a unei denumiri.

Caracterele emblemei sunt următoarele:

- spre deosebire de firmă, emblema nu este obligatorie;
- nu poate cuprinde o denumire generică lipsită de specificitate sau un semn care reproduce obiectul unei activități comune;
- noutatea, fiind necesar să se deosebească atât de alte emblemele înscrise de alți comercianți cât și de ale concurenților de pe aceeași piață;
- disponibilitatea, element verificat de către Biroul Unic;
- scrierea în limba română;
- deosebește un comerț de altul.

Emblema se poate înstrăina nu numai o dată cu fondul de comerț, dar și separat de acesta. Ca și în cazul firmei, transmiterea emblemei duce la imposibilitatea folosirii sale de către noul dobânditor fără a avea consimțământul proprietarului anterior.

Profesionistul va folosi emblema pe panourile de reclamă, pe facturi, scrisori, note de comandă, tarife, prospecte sau alte documente emise de firmă, cu condiția să fie înscrisă și firma pe acestea.

Profesionistul dobândește în urma înscrierii emblemei la registrul comerțului un drept de folosință exclusivă asupra acesteia, în caz de prejudiciere putând utiliza următoarele modalități juridice:

- acțiunea în uzurpare;
- acțiunea în concurență neloială;
- acțiunea în daune materiale și morale;
- acțiunea penală, atunci când fapta capătă caracter infracțional.